

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2015. gada 16. aprīlī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneses Kristīne Krūma un Sanita Osipova,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TAVEX” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 41/2015),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Latvijas Bankas 2014. gada 15. septembra noteikumu Nr. 141 „Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasības, veicot ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanu un pārdošanu” (turpmāk – Latvijas Bankas noteikumi Nr. 141) 19. un 20. punktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 64. pantam, kā arī 91. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

2. Apstrīdētās normas nosaka:

„19. Ja darījums nav neparasts vai aizdomīgs un netiek uzsāktas darījuma attiecības, bet darījuma summa ir ekvivalenta 2 000 – 7 999.99 *euro*, kapitālsabiedrība veic klienta vai patiesā labuma guvēja identifikāciju šādā kārtībā:

19.1. nokopē klienta identifikācijas dokumentus;

19.2. pārlicinās par klienta personu apliecinošā dokumenta īstumu un derīgumu;

19.3. nekavējoties ziņo kompetentai tiesībsargājošai iestādei, ja ir pamatotas aizdomas par iesniegtā personu apliecinošā dokumenta viltojumu.

20. Ja šo noteikumu 19. punktā minēto viena klienta veikto darījumu kopsumma viena mēneša laikā sasniedz šo noteikumu 13.1. apakšpunktā minēto summu, kapitālsabiedrība identificē klientu šo noteikumu 18. punktā minētajā kārtībā.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums un faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par citu normatīvo aktu vai to daļu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām (aktiem). Tādējādi Pieteikuma iesniedzējas prasījums izvērtēt Latvijas Bankas noteikumu normu atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem secināms, ka Pieteikuma iesniedzēja ir kapitālsabiedrība, kura savu saimniecisko darbību veic citastarp ārvalstu valūtas skaidras naudas pirkšanas un pārdošanas jomā. Pieteikuma iesniedzējai esot jāveic klienta vai patiesā labuma guvēja identifikācija apstrīdētajās normās noteiktajos gadījumos, taču vienlaikus šāds pienākums netiekot attiecināts uz kredītiestādēm, kuras arī veic valūtas tirdzniecību skaidrā naudā. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētās normas rada situāciju, kad tās potenciālie klienti,

kuriem darījuma brīdī nav līdzīgu personu apliecinoša dokumenta vai kuri nevēlas tikt identificēti, dodas saņemt valūtas maiņas pakalpojumu uz tādu kredītiestādi, kura klientus apstrīdētajās normās noteiktajos gadījumos neidentificē. Turklāt Latvijas Banka nemaz neesot tiesīga izdot ārējos normatīvos aktus.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ievērojot konstitucionālai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības (personas pieteikums Satversmes tiesai ir atzīstams par konstitucionālo sūdzību, un lieta ierosināma tad, ja pieteikums atbilst prasībām, kas noteiktas šā likuma 18. un 19.² pantā).

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 2. punkts prasa pieteikumā pamatot, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, vai arī tādu nav.

Pieteikumā ir sniegts pamatojums tam, ka Pieteikuma iesniedzējai nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturrtā daļa noteic, ka gadījumā, ja nav iespēju pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, pieteikumu Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka tās pamattiesību aizskārums esot radies 2015. gada 1. janvārī, kad tā saskaņā ar Latvijas Bankas noteikumu Nr. 141/57. punktu pabeidza iekšējās kontroles sistēmu atbilstības šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasībām nodrošināšanu, saņēma apstiprinājumu no Latvijas Bankas un uzsāka klientu un patiesā labuma guvēju identifikāciju atbilstoši apstrīdētajām normām. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2015. gada 16. martā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā un ceturtajā daļā, kā arī sestās daļas 2. punktā noteiktajām prasībām.

7. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst arī citām prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likumā.

Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 1. un

64. pantam, kā arī 91. panta pirmajam teikumam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Latvijas Bankas 2014. gada 15. septembra noteikumu Nr. 141 „Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasības, veicot ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanu un pārdošanu” 19. un 20. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 64. pantam, kā arī 91. panta pirmajam teikumam”.

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu – Latvijas Banku – līdz 2015. gada 16. jūnijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš